

Pressmeddelande 9 november:

20 miljoner till forskning inom arbetsmiljö och hälsa

AFA Försäkring finansierar varje år forskning med 150 miljoner kronor i syfte att förebygga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro. Destruktivt ledarskap, luftburna virus och vårdpersonalens upplevelse av övergången till digital vård. Det är ämnena för tre av de sex forskningsprojekt som beviljats totalt 20 061 000 kronor av AFA Försäkring i 2018 års tredje anslagsomgång.

När det brister: orsaker till och förekomst av destruktivt ledarskap i svenskt arbetsliv

Ett ledarskap blir destruktivt om chefen till exempel är orättvis, otydlig eller passiv och det får medarbetarna att känna sig motarbetade. En kartläggning av destruktivt ledarskap i svenskt arbetsliv kan bidra till ökad kunskap om hur det kan förebyggas och på så vis gynna de anställdas hälsa och effektivitet.

Susanne Tafvelin, vid Umeå universitet, tilldelas 3 182 000 kronor för att kartlägga förekomsten av destruktivt ledarskap inom kommuner, landsting och det privata näringslivet och för att undersöka vilka faktorer som bidrar till att det uppstår. Via enkätutskick till medarbetare och chefer samlas data in om bland annat ledarskap, höga krav och bristande resurser och anställdas bristande motivation och prestation.

Projektet pågår till och med 2021 och förväntas ge kunskap om hur destruktiva ledarbeteenden uppstår och hur de kan förebyggas. I projektet ingår att testa mätinstrumentet Destruco-L, utvecklat av forskare på Försvarshögskolan.

Susanne Tafvelin, docent i psykologi vid Umeå universitet, tel: 070-590 66 68, e-post: susanne.tafvelin@umu.se.

Minskad luftburen smittspridning vid arbetsplatser inom vården

Virusinfektioner drabbar både patienter och personal i vården och ökar därmed arbetsbördan för de kollegor som inte insjuknar. Uppmätning och utvärdering av hur luftburna virus påverkas av arbetsrutiner, luftfuktighet och ventilation kan minska risken för smittspridning och bidra till en hälsosam arbetsmiljö.

Jakob Löndahl, vid Lunds tekniska högskola, tilldelas 3 580 000 kronor för att på sjukhus i Region Skåne mäta virus som orsakar vinterkräksjuka, influensa och luftvägsinfektion. Virusens förmåga att överleva i luftburen form kommer också att undersökas i laboratorium.

Projektet pågår till och med juli 2021 och förväntas bidra med ny kunskap om spridning av smittsamma virus via luft på arbetsplatser som sjukhus, förskolor och skolor. Kunskapen kommer att kunna användas för att informera om hur smittämnen i luft kan minskas genom förändringar i rutiner, arbetsmiljö och hygienkontroll.

Jakob Löndahl, docent i aerosolteknologi vid Lunds tekniska högskola, tel: 073-551 86 36, e-post: jakob.londahl@design.lth.se.

Effektivare behandling av svåra infektioner orsakade av multiresistenta bakterier med kombinationer av två eller flera antibiotika

Bakterier som är resistent mot antibiotika sprider sig i världen och utgör i vissa länder redan ett hot mot folkhälsan. Ökad kunskap om hur antibiotika kan kombineras och förbättrade laboratoriemetoder kan ge effektivare behandling av infektioner orsakade av multiresistenta bakterier.

Thomas Tängdén, vid Uppsala universitet, tilldelas 3 000 000 kronor för att utveckla metoder för hur multiresistenta bakterier kan testas för olika antibiotikakombinationer. I projektet ingår att kartlägga hur olika antibiotika samverkar för att kunna förutse vilka kombinationer som lämpar sig bäst för en specifik bakterie.

Projektet pågår till och med juni 2021 och väntas generera kunskap om vilka kombinationer av antibiotika som har bäst effekt mot multiresistenta bakterier i Sverige. Resultaten kommer att ligga till grund för en nationell kunskapsbas som kan användas för rådgivning vid svåra infektioner.

Thomas Tängdén, docent i infektionssjukdomar vid Uppsala universitet, tel: 070-837 03 23, e-post: thomas.tangden@medsci.uu.se.

Mellan pod och patient – hur förändras arbetet när vården blir digital?

Dagens teknikutveckling gör det möjligt att övervaka patienters hälsa via digitalt överförd data. I utvärderingar av denna nya typ av vård ligger fokus oftast på patientens upplevelse. En studie av hur vårdpersonal upplever övergången från traditionell till digital vård kan ge kunskap om hur kostnadseffektiv den nya vården är.

Gudbjörg Erlingsdottir, vid Lunds tekniska högskola, tilldelas 2 499 000 kronor för att följa, studera och komplettera den så kallade WEBBIT-CR-studien, i vilken det digitala systemet LifePod används för eftervård av personer som drabbats av hjärtinfarkt. Intervjuer med sjuksköterskor, fysioterapeuter och läkare kommer att kompletteras med observationer av hur de arbetar.

Projektet pågår till och med augusti 2020 och förväntas ge kunskap om hur övergången till digital vård påverkar vårdpersonalens arbetssätt och deras upplevelse av kontroll över arbetet i förhållande till de krav som ställs. Resultatet väntas ge ny kunskap om den digitala vårdens lönsamhet och effektivitet.

Gudbjörg Erlingsdottir, docent i arbetsmiljöteknik på Lunds tekniska högskola, tel: 073-316 66 82, e-post: gudbjorg.erlingsdottir@design.lth.se.

Hur påverkar organisatoriska förutsättningar och chefers ledarskap medarbetarnas arbetsmiljö, motivation, vilja att stanna, hälsa och sjukfrånvaro?

En närvarande och stödjande chef är viktig för att en arbetsplats ska fungera och för att medarbetarna ska vara friska. Ökad kunskap om vad organisatoriska förutsättningar innebär för chefer och hur det i sin tur påverkar medarbetarnas arbetsmiljö, hälsa och motivation kan bidra till att skapa hälsofrämjande arbeten.

Erik Berntson, vid Stockholms universitet, tilldelas 3 600 000 kronor för att studera hur förutsättningar som chefstäthet, administrativt stöd och tydliga mål inverkar på medarbetares arbetsmiljö, sjukfrånvaro och vilja att stanna kvar på arbetsplatsen. Data kommer att samlas in och analyseras från chefer och medarbetare i kommuner och regioner/landsting i exempelvis Stockholms län, Skåne och Västra Götaland.

Projektet förväntas generera kunskap om hur arbetsmiljön på en arbetsplats formas i samspel med organisatoriska förutsättningar och chefers ledarskap. Kunskapen väntas bidra till hälsosamma arbetsplatser i till exempel skola och omsorg och kan där även komma till användning i arbetet för ökad jämställdhet.

Erik Berntson, docent i psykologi vid Stockholms universitet, tel: 08–16 36 83, e-post: erik.berntson@psychology.su.se

Bättre psykisk personalhälsa, patientsäkerhet och effektivitet i vården och mindre personalomsättning bland sjuksköterskor

Sjukvården står inför utmaningen att minska personalens psykiska ohälsa och behålla sjuksköterskorna samtidigt som vården ska bli effektivare och säkrare för patienterna. En studie av hur ett organisatoriskt stöd i form av Perceived organizational support, POS, underlättar de anställdas hantering av paradoxala krav kan ge kunskap om hur vården kan organiseras för att både främja hälsan och möta administrativa och medicinska utmaningar.

Marianne Törner, vid Göteborgs universitet, tilldelas 4 200 000 kronor för att undersöka om organisationsteorin POS kan hjälpa sjuksköterskor att hantera konflikten mellan att vilja ge god vård och att effektivisera och därmed minska personalomsättningen och samtidigt öka vårdkvaliteten. I projektet ingår också att ta reda på vad i en organisation som gynnar/hämmar tillämpningen av POS. Data samlas in via enkäter och intervjuer.

Projektet väntas ge ny kunskap om hur arbete i vården kan organiseras för att främja anställdas hälsa och samtidigt bidra till både effektivitet och vårdkvalitet.

Marianne Törner, doktor i medicinsk vetenskap vid Göteborgs universitet, tel: 031–786 36 13, e-post: marianne.torner@amm.gu.se.

Kontaktpersoner på AFA Försäkring:

Barbro Jacobsson, forskningshandläggare på FoU-avdelningen, AFA Försäkring, 070-893 95 48, barbro.jacobsson@afaforsakring.se

Susanna Stymne Airey, chef för FoU och enheten Förebygga, AFA Försäkring, 08-696 41 60, susanna.stymneairey@afaforsakring.se

Linda Harling, presskommunikatör, AFA Försäkring, 0830-96-35-12, linda.harling@afaforsakring.se

AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar drygt fyra miljoner människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte och förvaltar cirka 200 miljarder kronor. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

www.afaforsakring.se